

III

НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКА БОРБА

У овом двоброју, поред докумената из Главног штаба и Штаба Зетског одреда, доносимо и четири документа која илуструју напоре Партије и Народноослободилачког фронта око снабдијевања наших херојских партизана.

7 НАРЕДБА ГЛАВНОГ ШТАБА

24.X.1941

Главни штаб
Народно-ослободилачких
Партизанских одреда
за
Црну Гору и Боку

НАРЕДБА

Главног штаба народно-ослободилачких партизанских одреда
за Црну Гору и Боку за 25 октобар 1941

Примијећено је да још увијек има партизана који насиједају петоколонашкој повици да не смију данас (ићи) наоружани у села, те се најоштрије осуђује такво невојничко држање и наређује:

да сви партизани морају бити стално под оружјем, а уколико би неко правио сметње оваквом уласку у села, томе се најенергичније супротставите. Који партизани и даље покажу слабост у том правцу, нијесу достојни да буду у нашим борбеним јединицама и према њима ће се најоштрије поступити.

У духу наредбе Врховног штаба народно-ослободилачких партизанских одреда Југославије уводи се:

а) војнички поздрав: стиснута десна песница код слепочнице.

б) Као знамење наше борбе уводи се тробојни национални знак и црвена петокрака звијезда. Знак носе сви партизани на капи. Дужина заставе је 3 см., а ширина 1 и по см. Изнад заставе стоји црвена петокрака звијезда, ослоњена са два крака на застави. Од сталног ношења овога знака

могу се изузети они партизани који живе на територији, коју свакодневно контролише непријатељ, као и курири који пролазе кроз такве области.

в) Све јединице од батаљона и више морају имати своју војничку заставу: црногорска гробојка — црвено-плаво-бијело — дужине 1 м. и 25 цм., ширине 70 цм. за батаљон, за бригаду: дужине 1 м. и 50 ц. м., а ширина 80 ц. м. На средини средњег, плавог поља заставе налази се црвена петокрака звијезда. Знаци на капама партизана и заставе јединица морају бити готови најдаље до 10 новембра 1941 год.

г) Досадашња најмања војна јединица — одред од сада ће се звати во д.

ђ) Назив герилац замјењује се са партизан.

По извршењу наредбе писмено извијестити Главни штаб. Дана 24 октобра, 1941 године.

Из Главног штаба

П. С. Не морају наоружани долазити у села они партизани који живе на територији коју непријатељ свакодневно контролише.

8 ГЛАВНИ ШТАБ ШТАБУ ЗЕТСКОГ ОДРЕДА

Главни штаб Народно-ослободилачких
партизанског одреда
за Црну Гору и Боку
Бр. Службено
29 новембра 1941 г.

Штабу Зетског нар. осл. партиз. одреда

Достављамо Вам писмо Чедомира Иличковића, лаборанта-болничара, да истом одговорите и направите списак свих потребних болничких ствари помоћу Др. С. Божовића, јер ми немамо ни једног љекара данас код нас.

Зашто није раније одговорено на писмо Иличковића по примљеном материјалу? Стално кукамо како не можемо набавити материјал, а не искоришћавамо људе који нам сами нуде своје услуге.

Материјал нека се шаље преко Љешкопољског вода за Главни штаб, који ће од њега достављати појединим одредима према потребама. Љешкопољски вод, односно чета, не смију од материјала ништа задржати, како је то до сада рађено.

Блажо¹⁾ и Срдан треба да настоје и убиједу она два Љешнанина који су дошли да као добровољци иду са својим си-

¹⁾ Блажо Јовановић, данашњи претседник Владе НРЦГ.

новима у Санџак, јер је заиста њихов одлазак непотребан, а они као стари људи а добри борци могу много користити у Нахији.

Наредбу бр. 5 дајте да прочита Божо²⁾ и Будо³⁾. И њима би упутили, али машина није могла да извуче.

Ако код њих има нека стара машина која се може поправити, нека нам је доставе оправљену.

Достављамо Вам саопштење Врховног штаба с тим, ако Вам је техника већ исто дала, да нам ово вратите.

За Главни штаб
народно осл. партизанских одреда
за Црну Гору и Боку
Милутиновић

(м. п.)

П. С. За уторак и сриједу требају нам 6 товарних коња са 12 џакова ради преноса кромпира из Никшићке жупе. Због тога издајте наређење цолит. комесарима у Копиљу и Сеоцима, да са коњима и џаковима буду у уторак 2 децембра у зору на Радовче код вашег штаба. Тјераоце за ове коње, по једнога за два коња, даћемо ми.

Милутиновић Мил.

Пошаљите нам 10 пари опанака од волујске коже,

9 ШТАБ ЗЕТСКОГ ОДРЕДА КОМАНДИ ЉЕВОРЕЧКЕ ЧЕТЕ 9-XII-1941

Штаб Зетског нар. осл. партизан. одреда
Бр. 78

9 децембра 1941

Команди партизан. Љеворечке чете

Лијева Ријека

Скрећемо вам пажњу да се чувате да вас не би окупатори заробили уз помоћ петоколониша око Ђорђије Лашића, због тога морате и дању и ноћу редовно држати стражу.

Наставите са одржавањем конференција по селима и развијајте акцију Ђорђије Лашића и његових људи. Пазите да вам не приреде какве засједе.

²⁾ Божо Љумовић, садашњи потпретседник Владе НРЦГ.

³⁾ Будо Томовић, руководилац омладине Црне Горе и народни херој, погинуо 1942 год.

Са рушењем мостова и путова на вашем терену наставите. Координирајте рад са партиз. батаљоном „18 Октобар“.⁴⁾

Повежите се и чврсто одржавајте везу са Штабом Комског одреда. За оздрављење и помоћ на терену Комског одреда пошли су неки људи.

Другови Јагош и Војо нека се врате.

Смрт фашизму - слобода народу!

Политкомесар.
Вл. Раичевић

Командант,
Блажо Јовановић

10 МЈЕСНИ ОДБОР НОФ-а ПОДГОРИЦА
20-XI-1941

Драги другови,

20-XI-1941

Извјештавамо Вас да смо до данас послали у Љешкопоље слиједеће ствари, које је овај НОФ прикупио:

46 кгр. пасуља	2 марамице
38,50 кгр. пшен. брашна	1 доње гаће
43.— „ кук. „	3 кошуље
3.— „ пшенице „	1 шалче од руде
5.— „ кукуруза	1 панталоне
20 ком. конзерви	1 блуза
$\frac{1}{2}$ кгр. уља	1 рајтхозе
1 ком. конз. млијека	1 увијаче
2 „ мармеладе	2 пуловера
1 „ конз. паприка	1 капут
13 „ сапуна	$\frac{1}{2}$ кгр. дувана
39,50 кгр. соли	2 $\frac{1}{2}$ гривне дувана
10,50 „ паште и макар.	2 пакла шибица
1,25 „ сланине	6 кутија цигарета
$\frac{1}{2}$ „ сувог меса	1 кило лука
1 „ масти	2 црна конца
1 „ меда	1 бијели конац
2,50 „ ориза	1 пакло цигара
1 пак паште	3 бинте
3 кгр. галета	1 пак памука
3 пара чарапа	5 пакова бинти
1 пар дуг. чарапа	1 кут. кинина
1 фањела	17 ком. аспирина.

⁴⁾ Батаљон је добио име по знаменитој бици на Јелин Дубу 18-X-1941 у Братоножићима, гдје је под командом Блажа Јовановића уништена велика италијанска колона. Догађај је имао за посљедицу снажне и добро организоване борбе против фашиста и домаћих издајника у Црној Гори и Боки, тако да је постао прекретницом у развиту борбе.

За жито, а за пасуљ и пшеницу смо писали јуче, екстра писмо. Санитетски ћемо материјал још послати.

Потврдите нам сагласност овога писма у свему што смо навели. Што се не слаже, јавите. Ми копију задржавамо за себе.

За НОФ⁵⁾
Љубински⁶⁾

11 МЈЕСНИ ОДБОР НОФ-а ПОДГОРИЦА
20.XI.1941

Драги другови, 20.XI.1941

Овај НОФ је издао за Вас слиједеће:

200 кукуруза	Лир.	1.871—
пренос	"	20—
тегет качкета бр. 54	"	20—
увијаче — прилог	"	
чакшире	"	137—
8 ¹ / ₂ кгр. лука	"	53—
8 ¹ / ₂ " соли	"	60, ⁵⁰
оправка сата за М.	"	38—
за љекове Љ. П.	"	19—
		<hr/>
		Свега лир. 2219, ⁵⁰

Жито Вам је упућено у Дајбабе јуче, остало смо раније пренијели у Љешкопоље. Вреће нам одмах вратите, јер је дата за њих кауција. Масти и уља нијесмо нашли, а ако нађемо купићемо накнадно. Овај износ у лирама пошаљите што прије, јер нам је новац потребан.

Купићемо за Вас још око 80— комада батерија.

Поз. за НОФ Љубински

12 ВАСА ПАВИЋ ЉУБИЦИ ПОПОВИЋ
25.XII.1941

Драга Љубе,⁷⁾

Примили смо писмо и ево ти шаљемо намирнице: 88 кила кукуруза, 80 кила пасуља и 82 пшенице; то на три коња.

⁵⁾ Од добро упућених личности, учесника у борби, утврђено је да се овај акт односи на Мјесни одбор НОФ-а у Подгорици. Исто важи и за докуменат бр. 11.

⁶⁾ Саво Пејановић, правник. Саво је касније интерниран у Албанију, а затим у Италију. Погинуо током НОБ.

⁷⁾ Љубица Поповић, члан Мјесног комитета КПЈ у Подгорици, погинула у Кучима 1943 г.

На четвртог 7 сапуна и пола смрвљеног сапуна, 10 комада конзерви, 15 кила пшенице, $2\frac{1}{4}$ кила цибока, 4 кила пшеничног брашна, 9 кила макарона, 1 кило масти, 1 кило меда, 1 ма-рамицу, 6 кила ориза, 1 рајтхозе, 1 кошуљу, 1 доње гаће, 1 увијаче, 1 мајицу, 1 блузу, 2 пара чарапа, $41\frac{1}{2}$ кило кукуруза.

Из Зете још није ништа стизало. Друг Бошко уопште није долазио. Све ја и Марко морамо да свршавамо. Послали су из Подгорице писмо на које хитно одговори да ли има Срески новаца, јер су у могућности да купе 3000 до 10000 кила жита. Одмах одговори на то.

Кад из Зете стигне јавићемо ти. Врати 2 вреће које шаљемо и три јастучне навлаке.

Поздр. Васас⁶⁾

13 МЈЕСНИ КОМИТЕТ ПОДГОРИЦА ГЛАВНОМ ШТАБУ

16.XII.1941

Главном штабу народно-ослободилачких партизанских одреда
за Црну Гору и Боку

Данас, 16 децембра 1941, упутили смо по куриру Штаба Зетског одреда из среског магацина НОФ-а из Бандића:

300 (три стотине) кила кукуруза, од којих 200 (двје стотине) кила за Штаб Зетског одреда за које су нам поручили преко свога курира и у писму нагласили да ће вас о томе обавијестити. Осталих 100 (стотину) кила шаљемо за вас, јер сте другарици Ани⁹⁾, када је била тамо, рекли да би вам требало исто упутити.

Упутите нам потврду о пријему ствари које смо вам упутили 12 о. м. за болницу, као и за ово жито, кад исто примите.

За МКП. Подгорица
Весна¹⁰⁾

⁶⁾ Васа Павић, погинула 1942 г.

⁹⁾ Лидија Јовановић.

¹⁰⁾ Љубица Поповић.